

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI

KNJIŽNICE GRADA ZAGREBA

Zagreb, ožujak 2015.

SADRŽAJ

stranica

I.	PODACI O KNJIŽNICI	2
	Djelokrug rada i unutarnje ustrojstvo	2
	Planiranje	2
	Financijski izvještaji	3
II.	REVIZIJA ZA 2013.	7
	Ciljevi i područja revizije	7
	Metode i postupci revizije	7
	Nalaz za 2013.	8
III.	MIŠLJENJE	14

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

KLASA: 041-01/14-04/1
URBROJ: 613-02-01-15-5

Zagreb, 18. ožujka 2015.

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ FINACIJSKOJ REVIZIJI
KNJIŽNICE GRADA ZAGREBA ZA 2013.

Na temelju odredbi članka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 80/11), obavljena je financijska revizija kojom su obuhvaćeni financijski izvještaji i poslovanje Knjižnice Grada Zagreba (dalje u tekstu: Knjižnica) za 2013.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Postupci revizije su provedeni od 30. lipnja 2014. do 18. ožujka 2015.

I. PODACI O KNJIŽNICI

Djelokrug rada i unutarnje ustrojstvo

Knjižnica je javna ustanova koja obavlja knjižničnu djelatnost. Prema namjeni i sadržaju knjižničnog fonda je narodna knjižnica. Upisana je u sudski registar ustanova i Upisnik knjižnica koji vodi Ministarstvo kulture. Prava i dužnosti osnivača obavlja Grad Zagreb (dalje u tekstu: Grad), na temelju rješenja Ministarstva kulture i prosvjete iz 1994. Sjedište Knjižnice je u Zagrebu, Starčevićev trg 6.

Zadaća Knjižnice je da u ostvarivanju javne službe nastoji zadovoljiti obrazovne, kulturne i informacijske potrebe svih građana na području svoga djelovanja. Djelatnost Knjižnice je: nabava knjižnične građe, stručna obrada, čuvanje i zaštita knjižnične građe, osiguravanje korištenja i posudbe knjižnične građe, poticanje i pomoć korisnicima pri korištenju knjižnične građe, vođenje dokumentacije o građi i korisnicima, izrada biltena, kataloga i drugih informacijskih pomagala, sudjelovanje u izradi skupnih kataloga i baza podataka, te druge djelatnosti.

Statut Knjižnice je donesen u rujnu 2012., uz suglasnost osnivača. Osnovne organizacijske jedinice u sastavu Knjižnice su: Gradska knjižnica, knjižnica Božidara Adžije, 12 područnih knjižnica (od kojih pojedine knjižnice imaju više ogranaka), te pet službi (bibliobusna, matična, kadrovsko-pravna, financijsko-računovodstvena i informatička).

Tijela Knjižnice su Upravno vijeće, Stručno vijeće i ravnatelj. Upravno vijeće ima pet članova, od kojih tri člana imenuje osnivač, a dva stručno osoblje Knjižnice. Stručno vijeće odlučuje o stručnim pitanjima rada Knjižnice. Ravnatelj predstavlja i zastupa Knjižnicu, organizira, te vodi rad i poslovanje. U 2013. i u vrijeme obavljanja revizije, ravnateljica je Davorka Bastić.

U 2013. Knjižnica je nabavila 86 354 svezaka knjiga te je stanje knjižnične građe koncem godine iznosilo 2 314 174 svezaka. Tijekom 2013. je posuđeno 2 706 772 svezaka, a broj upisanih članova je 211 368. Koncem 2013. Knjižnica je imala 561 zaposlenika (od toga 446 stručno knjižničarskog osoblja i 115 drugih zaposlenika).

Planiranje

Koncem listopada 2012. Upravno vijeće je donijelo financijski plan za 2013. prema kojemu su prihodi i rashodi planirani u iznosu 111.896.332,00 kn. Na temelju izmjena Programa javnih potreba u kulturi Grada za 2013., financijski plan je u lipnju 2013. smanjen za 8.764.536,00 kn i u veljači 2014. za 2.039.626,00 kn, te iznosi 101.092.170,00 kn, što je za 10.804.162,00 kn ili 9,7 % manje od plana.

Planirani su izvori financiranja iz proračuna Grada u iznosu 87.939.272,00 kn, vlastitih prihoda u iznosu 8.540.690,00 kn, od drugih subjekata unutar općeg proračuna (Grada Zaprešića, Ministarstva kulture i Zagrebačke županije) u iznosu 4.587.208,00 kn i iz drugih izvora u iznosu 25.000,00 kn. Vrijednosno značajniji rashodi su planirani za provedbu redovne djelatnosti (rashodi za zaposlene, materijalni i financijski rashodi) u iznosu 89.657.724,00 kn ili 88,7 % ukupno planiranih rashoda, opremanje (nabava knjiga i opreme) u iznosu 9.489.216,00 kn ili 9,4 %, te programsku djelatnost (uredski materijal, intelektualne i druge usluge) u iznosu 1.928.230,00 kn ili 1,9 % ukupno planiranih rashoda.

U skladu s odredbom članka 39. Zakona o proračunu (Narodne novine 87/08 i 136/12), donesene su projekcije za slijedeće dvije godine, odnosno 2014. i 2015. Prema spomenutim projekcijama, planirani rashodi za 2014. iznose 114.142.380,00 kn, a za 2015. iznose 119.197.483,00 kn.

Godišnji program rada za 2013. je donesen koncem rujna 2012., te je početkom listopada dostavljen Gradskom uredu za obrazovanje, kulturu i sport. Godišnjim programom rada su planirani osnovni pokazatelji o radu i to: nabava knjiga (96 860 svezaka) i ostale knjižnične građe, upis članova (222 340), posudba knjiga (3 380 000), te kulturne akcije za korisnike (tribine, predavanja, izložbe, akcije za djecu). Ravnateljica dva puta godišnje Upravnom vijeću podnosi izvješće o ostvarenju programa rada i financijskog plana. Upravno vijeće je u veljači 2014. prihvatilo izvješće o radu i financijsko izvješće za 2013., te je dostavljeno Gradskom uredu za obrazovanje, kulturu i sport.

Financijski izvještaji

Knjižnica vodi poslovne knjige i sastavlja financijske izvještaje prema proračunskom računovodstvu. Sastavljeni su propisani financijski izvještaji.

a) Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima, primicima i izdacima za 2013., ukupni prihodi su ostvareni u iznosu 101.186.919,00 kn, što je 1.647.579,00 kn ili 1,6 % manje u odnosu na prethodnu godinu. Prihodi za 2013. su ostvareni za 94.749,00 kn ili 0,1 % više od planiranih.

U tablici broj 1 daju se podaci o ostvarenim prihodima.

Tablica broj 1

Ostvareni prihodi

u kn

Redni broj	Prihodi	Ostvareno za 2012.	Ostvareno za 2013.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Prihodi iz proračuna	89.794.067,00	87.939.030,00	97,9
2.	Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga i prihodi od donacija	798.701,00	1.050.167,00	131,5
3.	Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada	7.582.810,00	7.382.039,00	97,3
4.	Prihodi od imovine	41.812,00	35.150,00	84,1
5.	Pomoći iz inozemstva (darovnice) i od subjekata unutar općeg proračuna	4.610.325,00	4.776.530,00	103,6
6.	Prihodi od prodaje proizvedene dugotrajne imovine	6.783,00	4.003,00	59,0
	Ukupno	102.834.498,00	101.186.919,00	98,4

Vrijednosno značajniji su prihodi iz proračuna u iznosu 87.939.030,00 kn ili 86,9 % ostvarenih prihoda te prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada u iznosu 7.382.039,00 kn ili 7,3 % ostvarenih prihoda.

Prihodi iz proračuna su ostvareni iz proračuna Grada za financiranje rashoda poslovanja u iznosu 82.039.030,00 kn i rashoda za nabavu nefinancijske imovine (knjiga) u iznosu 5.900.000,00 kn. Navedeni prihodi su korišteni namjenski za rashode za zaposlene u iznosu 71.921.168,00 kn, materijalne i financijske rashode u iznosu 10.117.392,00 kn, te nabavu knjiga u iznosu 5.900.000,00 kn.

U okviru prihoda od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada iskazani su prihodi od članarina u iznosu 4.185.726,00 kn, zakasnina u iznosu 2.733.385,00 kn, te drugi prihodi u iznosu 462.928,00 kn (korištenje informatičkog programa, internetskih i drugih usluga). Prihodi od članarina i od zakasnina se naplaćuju od korisnika na temelju cjenika prihvaćenog od Upravnog vijeća (godišnja članarina iznosi 50,00 kn, a zakasnina po danu i primjerku knjige iznosi 0,50 kn).

Prihodi od pomoći iz inozemstva (darovnice) i od subjekata unutar opće države se odnose na tekuće pomoći u iznosu 2.887.530,00 kn, kapitalne pomoći u iznosu 1.833.000,00 kn, te druge pomoći u iznosu 56.000,00 kn. Tekuće pomoći su doznačene iz proračuna Grada Zaprešića u iznosu 1.922.041,00 kn, Ministarstva kulture u iznosu 956.489,00 kn i Zagrebačke županije u iznosu 9.000,00 kn, a utrošene su za plaće dijela zaposlenika i materijalne rashode, u skladu sa zaključenim ugovorima. Kapitalne pomoći su doznačene iz Ministarstva kulture u iznosu 1.600.000,00 kn, Grada Zaprešića u iznosu 200.000,00 kn, te Zagrebačke županije u iznosu 33.000,00 kn. Utrošene su za nabavu knjiga.

Prema podacima iz Izvještaja o приходima i rashodima, primicima i izdacima, ukupni rashodi su ostvareni u iznosu 102.078.229,00 kn, što je za 122.263,00 kn ili 0,1 % manje u odnosu na prethodnu godinu. Rashodi su u 2013. ostvareni za 986.059,00 kn ili 1,0 % više od planiranih.

U tablici broj 2 daju se podaci o ostvarenim rashodima.

Tablica broj 2

Ostvareni rashodi

u kn

Redni broj	Rashodi i izdaci	Ostvareno za 2012.	Ostvareno za 2013.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Rashodi za zaposlene	74.428.819,00	73.997.080,00	99,4
2.	Materijalni rashodi	16.735.493,00	17.303.690,00	103,4
3.	Financijski rashodi	137.737,00	111.080,00	80,6
4.	Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	12.267.366,00	10.666.379,00	86,9
	Ukupno	103.569.415,00	102.078.229,00	98,6
	Manjak prihoda	734.917,00	891.310,00	121,3

Vrijednosno značajniji rashodi se odnose na rashode za zaposlene u iznosu 73.997.080,00 kn ili 72,5 % i materijalni rashodi u iznosu 17.303.690,00 kn ili 16,9 % ukupno ostvarenih rashoda. Svi ostali rashodi ostvareni su u iznosu 10.777.459,00 kn ili i rashodi za nabavu nefinancijske imovine u iznosu 10.666.379,00 kn ili 10,6 %.

Rashodi za zaposlene se odnose na rashode za plaće u iznosu 62.302.935,00 kn, doprinose na plaće u iznosu 9.336.150,00 kn, te druge rashode za zaposlene u iznosu 2.357.995,00 kn.

Materijalni rashodi ostvareni u iznosu 17.303.690,00 kn se odnose na rashode za usluge u iznosu 7.497.738,00 kn, materijal i energiju u iznosu 6.170.892,00 kn, naknade troškova zaposlenima u iznosu 3.045.753,00 kn, ostale nespomenute rashode poslovanja u iznosu 568.299,00 kn, te naknade troškova osobama izvan radnog odnosa u iznosu 21.008,00 kn. Vrijednosno značajniji rashodi za usluge se odnose na zakupnine i najamnine u iznosu 1.976.601,00 kn, komunalne usluge u iznosu 1.094.235,00 kn, usluge telefona, pošte i prijevoza u iznosu 1.046.893,00 kn, računalne usluge u iznosu 969.862,00 kn, te intelektualne i osobne usluge u iznosu 590.307,00 kn. Rashodi za intelektualne i osobne usluge se odnose na naknade isplaćene putem ugovora o autorskom djelu u iznosu 336.011,00 kn, naknade isplaćene putem ugovora o djelu u iznosu 18.404,00 kn i druge usluge u iznosu 235.892,00 kn. S vanjskim izvršiteljima je zaključeno 353 ugovora o autorskom djelu i pet ugovora o djelu. Ugovori o autorskom djelu su najvećim dijelom zaključivani za poslove uredništva i voditeljstva, te sudjelovanja na književnim tribinama. Rashodi za naknade članovima Upravnog vijeća ostvareni su u iznosu 43.174,00 kn. Naknade su obračunane i isplaćene u skladu sa Zaključkom o naknadi predsjednicima i članovima tijela upravljanja javnih ustanova kojih je osnivač Grad i ustanova nad kojim je Grad preuzeo obavljanje osnivačkih prava iz rujna 2009., prema kojem pravo na novčanu naknadu po svakoj održanoj sjednici imaju članovi upravnog vijeća u bruto iznosu 536,00 kn za člana umirovljenika, odnosno 757,00 kn za ostale članove Upravnog vijeća.

Rashodi za nabavu nefinancijske imovine u iznosu 10.666.379,00 kn se odnose na rashode za nabavu knjiga u iznosu 9.007.142,00 kn, opreme u iznosu 758.854,00 kn, ulaganja u tuđu imovinu (poslovni prostor u zakupu) u iznosu 456.208,00 kn, nabavu prijevoznih sredstava u iznosu 299.813,00 kn, te računalnih programa u iznosu 144.362,00 kn.

Manjak prihoda nad rashodima iznosi 891.310,00 kn, preneseni višak prihoda iz ranijeg razdoblja iznosi 3.185.782,00 kn, te višak prihoda nad rashodima raspoloživ u sljedećem razdoblju iznosi 2.294.472,00 kn.

b) Bilanca

Prema podacima iz Bilance na dan 31. prosinca 2013., ukupna vrijednost imovine, te obveza i vlastitih izvora iskazana je u iznosu 232.935.694,00 kn.

U tablici broj 3 daju se podaci o vrijednosti imovine, obveza i vlastitih izvora početkom i koncem 2013.

Tablica broj 3

Vrijednost imovine, obveza i vlastitih izvora
početkom i koncem 2013.

u kn

Redni broj	Opis	1. siječnja	31. prosinca	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Nefinancijska imovina	213.916.699,00	222.542.540,00	104,0
1.1.	Nematerijalna imovina	0,00	453.989,00	-
1.2.	Građevinski objekti	8.618.922,00	8.451.059,00	98,1
1.3.	Postrojenja i oprema	5.094.696,00	4.001.166,00	78,6
1.4.	Prijevozna sredstva	1.052.349,00	1.138.814,00	108,2
1.5.	Knjige, umjetnička djela i ostale izložbene vrijednosti	199.006.908,00	208.284.352,00	104,7
1.6.	Druga nefinancijska imovina	143.824,00	213.160,00	148,2
2.	Financijska imovina	10.620.345,00	10.393.154,00	97,8
2.1.	Novčana sredstva	9.994.340,00	9.906.774,00	99,1
2.2.	Depoziti, jamčevni polozi i druga potraživanja	246.770,00	145.543,00	58,9
2.3.	Dionice i udjeli u glavnici	257.116,00	198.360,00	77,1
2.4.	Potraživanja za prihode poslovanja	0,00	31.795,00	-
2.5.	Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	122.119,00	110.682,00	90,6
	Ukupno imovina	224.537.044,00	232.935.694,00	103,7
3.	Obveze	6.980.584,00	7.675.663,00	109,9
3.1.	Obveze za rashode poslovanja	6.792.144,00	7.357.308,00	108,3
3.2.	Obveze za nabavu nefinancijske imovine	188.440,00	318.355,00	168,9
4.	Vlastiti izvori	217.556.460,00	225.260.031,00	103,6
	Ukupno obveze i vlastiti izvori	224.537.044,00	232.935.694,00	103,7

Koncem 2013. vrijednost imovine je povećana za 8.398.650,00 kn u odnosu na početak godine, kao rezultat povećanja nefinancijske imovine za 8.625.841,00 kn i smanjenja financijske imovine za 227.191,00 kn.

U okviru nefinancijske imovine su iskazane knjige u vrijednosti 207.557.957,00 kn, postrojenja i oprema u vrijednosti 4.001.166,00 kn, građevinski objekti u vrijednosti 8.451.059,00 kn, prijevozna sredstva u vrijednosti 1.138.814,00 kn, umjetnička djela u vrijednosti 726.395,00 kn, nematerijalna imovina u vrijednosti 453.989,00 kn, te druga imovina u vrijednosti 213.160,00 kn.

Ukupna potraživanja koncem 2013. iznose 288.020,00 kn. Odnose se na ostala potraživanja (naknade za bolovanje od Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje i od zaposlenih) u iznosu 145.543,00 kn, od prodaje nefinancijske imovine u iznosu 110.682,00 kn, te za prihode poslovanja u iznosu 31.795,00 kn. Dospjela potraživanja iznose 177.338,00 kn, a nisu dospjela potraživanja u iznosu 110.682,00 kn.

Koncem godine obveze iznose 7.675.663,00 kn. Vrijednosno najznačajnije se odnose na obveze za zaposlene (plaća za prosinac 2013.) u iznosu 6.198.236,00 kn, materijalne rashode u iznosu 1.081.534,00 kn, te za nabavu nefinancijske imovine u iznosu 318.355,00 kn. Obveze u cijelosti nisu dospjele, a podmirene su u siječnju 2014.

II. REVIZIJA ZA 2013.

Ciljevi i područja revizije

Ciljevi revizije su bili:

- utvrditi istinitost i vjerodostojnost financijskih izvještaja
- analizirati ostvarenje prihoda i primitaka te rashoda i izdataka u skladu s planom
- provjeriti usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima
- provjeriti i ocijeniti učinkovitost korištenja sredstava
- provjeriti druge aktivnosti vezane uz poslovanje Knjižnice.

Područja revizije su određena prema kriteriju značajnosti i na temelju procjene rizika pojave nepravilnosti.

Metode i postupci revizije

Za potrebe prikupljanja revizijskih dokaza proučena je i analizirana pravna regulativa te dokumentacija i informacije o poslovanju Knjižnice. Ocijenjeno je funkcioniranje sustava unutarnjih kontrola radi određivanja revizijskog pristupa. U fazi planiranja revizije primijenjeni su analitički postupci uz pomoć kojih je obavljena analiza značajnijih pokazatelja, te su istražene promjene i odstupanja od planiranih veličina. Podaci iskazani u financijskim izvještajima uspoređeni su s podacima iz ranijeg razdoblja i s podacima iz plana, s ciljem utvrđivanja područja rizika. Ispitana je dosljednost primjene zakona i drugih propisa, te pravila, procedura i drugih internih akata. Provjerene su poslovne knjige i knjigovodstvene isprave koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima. Obavljena je detaljna provjera vrijednosno značajnih stavki na pojedinim računima, dok su brojnije, vrijednosno manje značajne stavke testirane metodom uzorka. Provjerena je dokumentacija vezana uz obračun plaća, ulazne račune, popis imovine i obveza, evidentiranje prihoda, rashoda i dugotrajne imovine, te postupke javne nabave. Obavljeni su razgovori s ravnateljicom i drugim zaposlenicima i pribavljena obrazloženja odgovornih osoba o pojedinim poslovnim događajima.

Nalaz za 2013.

Revizijom su obuhvaćena sljedeća područja: djelokrug rada i unutarnje ustrojstvo, planiranje i računovodstveno poslovanje, prihodi, rashodi, imovina, obveze te postupci javne nabave.

Obavljenom revizijom su utvrđene nepravilnosti i propusti koje se odnose na planiranje i računovodstveno poslovanje, prihode te rashode.

1. Planiranje i računovodstveno poslovanje
 - 1.1. Knjižnica vodi poslovne knjige i sastavlja financijske izvještaje prema proračunskom računovodstvu.
 - Planiranje

Koncem listopada 2012. Upravno vijeće je donijelo financijski plan za 2013., prema kojemu su prihodi i rashodi planirani u iznosu 111.896.332,00 kn. Donesene su dvije izmjene financijskog plana. Prema posljednjim izmjenama, prihodi i rashodi su planirani u iznosu 101.092.170,00 kn, što je za 10.804.162,00 kn ili 9,7 % manje od plana. Upravno vijeće je u veljači 2014. prihvatilo izvješće o radu i financijsko izvješće za 2013., te je dostavljeno Gradskom uredu za obrazovanje, kulturu i sport.

U financijskom planu su iskazani planirani prihodi i rashodi prema ekonomskoj klasifikaciji, te su navedeni izvori financiranja. Financijski plan nije razrađen po programima i projektima. Tijekom 2013. Knjižnica je provodila više programa (književne tribine, predavanja i druga događanja), koji su planirani u okviru materijalnih rashoda Programske djelatnosti u ukupnom iznosu 1.928.230,00 kn. Prema izvješćima o utrošku sredstava, za realizaciju navedenih programa su utrošena sredstva u ukupnom iznosu 2.061.200,00 kn, a financirana su iz proračuna Grada u iznosu 932.000,00 kn, iz vlastitih sredstva u iznosu 789.141,00 kn, iz proračuna Ministarstva kulture u iznosu 251.156,00 kn te iz drugih izvora u iznosu 88.903,00 kn. Sredstva od Grada i Ministarstva kulture su doznačavana na temelju ugovora u kojima su navedeni iznosi sredstava za pojedini program. Odredbom članka 20. Zakona o proračunu je propisano da financijski plan proračunskih i izvanproračunskih korisnika sadrži programe utvrđene aktima planiranja. U programima se iskazuju planirani prihodi i primici te rashodi i izdaci razrađeni po: vrstama prihoda i primitaka, pojedinim aktivnostima i projektima te godinama u kojima će teretiti proračun.

Knjižnica nema računovodstvene evidencije koje omogućuju praćenje korištenja sredstava prema izvorima financiranja i programima. Prema odredbama Pravilnika o proračunskim klasifikacijama (Narodne novine 26/10 i 120/13), proračunski korisnici dužni su u procesima planiranja, izvršavanja, računovodstvenog evidentiranja i izvještavanja iskazivati prihode i rashode prema proračunskim klasifikacijama.

Državni ured za reviziju nalaže donošenje financijskog plana u skladu s odredbama Zakona o proračunu, te u procesima planiranja, izvršavanja, računovodstvenog evidentiranja i izvještavanja iskazivati prihode i rashode prema proračunskim klasifikacijama.

- Računovodstveno poslovanje

Knjižnica je u obvezi primjenjivati proračunsko računovodstvo u skladu s odredbama Zakona o proračunu i Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu. Ustrojene su poslovne knjige i sastavljeni propisani financijski izvještaji.

U poslovnim knjigama su koncem 2013. iskazana potraživanja za stanove prodane na obročnu otplatu u iznosu 110.682,00 kn, koja nisu dospjela. Poslove prodaje i naplate potraživanja za stanove na kojima je postojalo stanarsko pravo, Knjižnica je povjerila poslovnoj banci na temelju ugovora zaključenog u 1992. Naplaćena sredstva poslovna banka uplaćuje na račun Knjižnice, koja zadržava 35,0 % sredstava, a 65,0 % sredstava uplaćuje u državni proračun. Knjižnica ne obavlja usklađivanje podataka o iznosu potraživanja s poslovnim bankom. Iz izvješća dostavljenih od poslovne banke nije moguće pouzdano utvrditi iznos naplaćenih potraživanja, kao ni iznos stanja potraživanja koncem 2013.

Državni ured za reviziju nalaže s poslovnim bankom uskladiti podatke o iznosu potraživanja za stanove na kojima je postojalo stanarsko pravo te za utvrđena odstupanja provesti odgovarajuća knjiženja u poslovnim knjigama Knjižnice.

- Popis imovine i obveza

Sredinom siječnja 2014. je donesena odluka o obavljanju popisa imovine i obveza na dan 31. prosinca 2013. Imenovano je centralno povjerenstvo, te povjerenstva za popis imovine knjižnica, bibliobusne službe, računalne opreme, potraživanja i obveza, novčanih sredstava i druge imovine. Povjerenstva za popis su sastavile izvješća o obavljenom popisu. U popisne liste imovine su uneseni podaci o količini, ali ne i vrijednosti, a centralno povjerenstvo nije sastavilo objedinjeno izvješće o popisu. Zbog dotrajalosti, neispravnosti i zastarjelosti predložen je rashod nefinancijske imovine (računala i računalna oprema, namještaj i druga oprema) sadašnje vrijednosti 6.232,00 kn, te sitnog inventara u vrijednosti 8.227,00 kn, što je evidentirano u poslovnim knjigama.

Knjižnica u posljednje tri godine nije obavila cjelovit popis knjižnične građe, koja je u poslovnim knjigama koncem 2013. iskazana u vrijednosti 208.284.352,00 kn. Odredbom članka 15. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu (Narodne novine 114/10 i 31/11), propisano je da se popis imovine i obveza mora sastaviti sa stanjem na datum bilance, a iznimno proračunski korisnici koji obavljaju muzejsku, knjižničarsku ili bibliotečnu djelatnost popis knjiga i bibliotečne građe mogu obaviti u roku koji nije duži od tri godine. Podaci o popisu unose se pojedinačno u naturalnim i novčanim izrazima u popisne liste. Nakon popisa povjerenstvo je obvezno sastaviti izvještaj na temelju popisnih lista i svojih zapažanja i predati ga čelniku.

Od listopada 2014. u primjeni je novi Pravilnik o proračunskom računovodstvu i Računskom planu (Narodne novine 124/14), prema kojem popis knjiga i bibliotečne građe treba obaviti u roku koji nije duži od roka za provođenje obvezne redovne revizije knjižnične građe utvrđenog posebnim podzakonskim aktom.

Knjižnica je obavljala reviziju i otpis knjižnične građe prema odredbama Pravilnika o reviziji i otpisu knjižnične građe (Narodne novine 21/02). U 2013. je provedena revizija najvećeg dijela knjižnične građe (u dvanaest knjižnica i u bibliobusu).

Državni ured za reviziju nalaže obavljanje popisa cjelokupne imovine u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

- 1.2. *Vezano uz nalog o donošenju financijskog plana u skladu s odredbama Zakona o proračunu, u očitovanju Knjižnica navodi da je financijski plan razrađen prema izvorima financiranja, a troškovi programske djelatnosti su knjiženi prema ekonomskim klasifikacijama, u skladu sa Zakonom o proračunu. Nadalje se navodi da za manji dio programa (koji se provode u više knjižnica) postoji jedinstveni ugovor, a svi programi imaju koordinatora koji ih prati, kontrolira i izvještava o njihovoj sadržajnoj i financijskoj provedbi, te su sredstva doznačena za programsku djelatnost namjenski korištena. Nadalje, navodi se da će Knjižnica nastojati u 2015. izraditi Financijski plan na način da bude razrađen u skladu s propisima. Vezano uz usklađivanje podataka o iznosu potraživanja za stanove na kojima je postojalo stanarsko pravo, navodi se da Knjižnica ne raspolaže s potpunom dokumentacijom, zbog čega Služba računovodstva i financija s poslovnim bankom usklađuje podatke o iznosu potraživanja za stanove na kojima je postojalo stanarsko pravo, a za eventualno utvrđena odstupanja provest će se odgovarajuća knjiženja u poslovnim knjigama.*

Vezano uz obavljanje popisa knjižnične građe, Knjižnica navodi da se popis cjelokupne knjižnične građe nalazi u pojedinačnim knjigama inventara svake knjižnice (42 knjižnice i bibliobusna služba), te da je Inventarna knjiga materijalni dokaz o posjedovanju knjižnične građe, odnosno potvrđuje vlasništvo nad jedinicama knjižnične građe (njome se utvrđuje broj jedinica knjižnične građe, stanje knjižničnog fonda i njegova vrijednost, bilježe se otpisi i služi za reviziju građe). Nadalje se navodi da se informatizacijom knjižničnog poslovanja postupno prelazi s papirnatih knjiga inventara na elektroničke knjige, koje se nastavljaju rednim brojem na papirnatu (zatvorenu) knjigu. Također se navodi da je inventarna knjiga vjerodostojan popis cjelokupne knjižnične građe (koja se vodi od osnutka knjižnice odnosno uspostavljanja inventarne knjige) i redovito se popunjava novonabavljenom i otpisanom građom (na temelju zapisnika o otpisu umanjuje se vrijednost knjižnične građe u glavnoj knjizi.). Nadalje navodi da se revizija i otpis knjižnične građe obavlja u skladu s odredbama Pravilnika o reviziji i otpisu knjižnične građe.

2. Prihodi

- 2.1. Ukupni prihodi su ostvareni u iznosu 101.186.919,00 kn. Vrijednosno značajniji su prihodi iz proračuna u iznosu 87.939.030,00 kn ili 86,9 % te prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada u iznosu 7.382.039,00 kn ili 7,3 % ostvarenih prihoda.

Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada se odnose na prihode od članarina u iznosu 4.185.726,00 kn, zakasnina u iznosu 2.733.385,00 kn, internetskih usluga u iznosu 63.696,00 kn, te na druge prihode u iznosu 399.232,00 kn (korištenje računalnog programa Zagrebačke Knjižnice u iznosu 363.604,00 kn, naknade štete u iznosu 9.866,00 kn, te drugo u iznosu 25.762,00 kn).

Prihodi od članarina i prihodi od zakasnina se obračunavaju na temelju Cjenika usluga, prema kojem iznos godišnje članarine iznosi 50,00 kn, a zakasnina (po danu i primjerku knjige) iznosi 0,50 kn. Uplate korisnika Knjižnice vode se u integriranom računalnom knjižničnom sustavu (dalje u tekstu: računalni knjižnični sustav), u koji su povezane sve knjižnice.

Za primljenu uplatu korisniku se izdaje račun, a kopija računa ostaje u bazi računalnog knjižničnog sustava, koji nije povezan s glavnom knjigom. S obzirom da računalni knjižnični sustav nije povezan s glavnom knjigom, prihodi se ne evidentiraju u trenutku naplate nego nakon uplate na žiro račun, odnosno prihodi se evidentiraju u glavnoj knjizi na temelju izvoda žiro računa. Pisana procedura o načinu i kontroli naplate prihoda je donesena u ožujku 2007. Prema navedenoj proceduri, predviđena je provjera dnevnog računalnog ispisa računa i iznosa novca u priručnoj blagajni (koju provodi zaposlenik zadužen od voditelja područne knjižnice ili koordinatora ogranka) i mjesečna kontrola uplaćenog novca i dnevnika uplata (koju obavlja voditelj područne knjižnice ili koordinatore ogranka). Također je predviđeno da se novčana sredstva uplaćuju u najbližu poslovnicu banke tri puta tjedno. Utvrđeno je da pojedine knjižnice uplaćuju gotovinu (od članarina, zakasnina i internetskih usluga) na žiro račun idućeg dana, a pojedine protekom više dana od naplate. Nadalje, utvrđeno je da podaci o navedenim приходima iskazani u poslovnim knjigama i podaci iz računalnog knjižničnog sustava nisu usklađeni. U glavnoj knjizi su iskazani prihodi od članarina, zakasnina i internetskih usluga u iznosu 6.982.807,00 kn, a u računalnom knjižničnom sustavu u iznosu 7.080.680,00 kn, odnosno razlika iznosi 97.873,00 kn. U vrijeme obavljanja revizije (listopad 2014.), obavljena je kontrola prihoda iskazanih u glavnoj knjizi i prihoda iz računalnog knjižničnog sustava, kako bi se utvrdili razlozi odstupanja. Za najveći dio razlike u iznosu 87.902,00 kn je utvrđeno da se odnosi na jedan ogranak Knjižnice (Savski Gaj u Novom Zagrebu). Prema podacima iz računalnog knjižničnog sustava, navedeni ogranak je u 2013. naplatio prihode u iznosu 156.600,00 kn, a uplaćeno je na žiro račun 68.698,00 kn, odnosno 87.902,00 kn manje od ostvarenih prihoda. Do vremena obavljanja revizije (listopad 2014.) navedena razlika nije uplaćena na žiro račun. Navedeno ukazuje na nedovoljno učinkovit sustav unutarnjih financijskih kontrola u procesu naplate i kontrole naplate prihoda.

Odredbom članka 11. Zakona o proračunu je propisano da se proračunska sredstva moraju koristiti u skladu s načelima dobrog financijskog upravljanja, a posebno u skladu s načelima ekonomičnosti, učinkovitosti i djelotvornosti. Odredbom članka 7. Zakona o fiskalnoj odgovornosti (Narodne novine 139/10 i 19/14), propisano je da je čelnik odgovoran za zakonito, namjensko i svrhovito korištenje sredstava te učinkovito i djelotvorno funkcioniranje sustava financijskog upravljanja i kontrola u okviru proračunom, odnosno financijskim planom utvrđenih sredstava.

Državni ured za reviziju nalaže korištenje proračunskih sredstava u skladu s načelima dobrog financijskog upravljanja, a posebno u skladu s načelima ekonomičnosti, učinkovitosti i djelotvornosti kako je propisano odredbama Zakona o proračunu. Nalaže se uspostaviti učinkovit sustav unutarnjih financijskih kontrola u procesu naplate i kontrole naplate prihoda u cilju zakonitog, namjenskog i svrhovitog korištenja sredstava. U cilju racionalnosti i učinkovitosti poslovanja te pouzdanosti podataka, predlaže se povezivanje računalnog knjižničnog sustava i sustava za računovodstveno poslovanje.

2.2. *Vezano uz nalog o korištenju proračunskih sredstava u skladu s načelima dobrog financijskog upravljanja, Knjižnica u očitovanju navodi da je za utvrđeni manjak sredstava (nastao razlikom između ostvarenog prihoda od vlastitih sredstava i uplaćenog iznosa za Knjižnicu Savski Gaj) pokrenuta kaznena prijava. Također se navodi da Knjižnica postepeno i kontinuirano radi na informatizaciji cjelokupnog poslovanja i poboljšanju učinkovitosti sustava kontrole i poslovanja u cijelosti, te se planira povezivanje računalnog knjižničnog sustava i sustava za računovodstveno poslovanje.*

3. Rashodi

3.1. Ukupni rashodi su ostvareni u iznosu 102.078.229,00 kn. Vrijednosno značajniji su rashodi za zaposlene u iznosu 73.997.080,00 kn ili 72,5 %, materijalni rashodi u iznosu 17.303.690,00 kn ili 16,9 % i rashodi za nabavu nefinancijske imovine u iznosu 10.666.379,00 kn ili 10,4 % ukupno ostvarenih rashoda.

Rashodi za zaposlene se odnose na rashode za plaće u iznosu 62.302.935,00 kn, doprinose na plaće u iznosu 9.336.150,00 kn, te druge rashode za zaposlene u iznosu 2.357.995,00 kn. Obračun i isplata plaća su uređeni odredbama Zakona o radu (Narodne novine 149/09, 61/11, 73/13 i 93/14), Kolektivnim ugovorom za zaposlene u ustanovama kulture Grada i Dodacima I do V Kolektivnom ugovoru, internim Pravilnikom o radu (iz srpnja 2010.), te Pravilnikom o unutarnjem ustrojstvu (iz listopada 2012. i svibnja 2014.)

Revizijom je utvrđeno da u određenom broju slučajeva plaće nisu obračunane u skladu s odredbama Kolektivnog ugovora i Pravilnika o radu. Za pojedina radna mjesta koeficijenti složenosti poslova i dodaci za otežane uvjete rada nisu utvrđeni u skladu s odredbama Kolektivnog ugovora, a određenom broju zaposlenika nije pravilno obračunan dodatak na radni staž, odnosno duljina radnog staža (na temelju kojeg je utvrđen navedeni dodatak) ne odgovara podacima o stažu iz evidencije Kadrovske službe.

Prema Odluci ravnateljice o raspodjeli vlastitih prihoda (iz travnja 2009.), pri obračunu plaće za 17 zaposlenika je tijekom 2013., iz vlastitih prihoda isplaćen dio plaće uz primjenu koeficijenata koji su veći od utvrđenih odredbama Kolektivnog ugovora. U obrazloženju Odluke je navedeno da se povećanje plaća zaposlenika financira iz vlastitih prihoda, zbog znatnog povećanja opsega poslova zaposlenika nakon integracije Knjižnice u 2007. Za jedanaest zaposlenika koeficijenti su uvećani od 5,0 % do 20,0 %, a za šest zaposlenika od 21,4 % do 53,8 %.

Prema odredbi članka 58. Kolektivnog ugovora, zaposleniku se na osnovnu plaću bez stalnog dodatka može isplatiti stimulativni dodatak, u slučajevima predviđenim pravilnikom o radu poslodavca.

Odredbom članka 72. Pravilnika o radu, navedeno je da se zaposleniku može isplatiti stimulativni dodatak na osnovnu plaću za natprosječno ostvarene rezultate rada u planiranim rokovima u visini do 15,0 %, te za stručno i kvalitetno ostvarenje svih programskih zadataka u planiranim rokovima, uz istovremenu zamjenu odsutnih zaposlenika u visini do 20,0 %.

Knjižnica nije utvrdila opisne i mjerljive kriterije, prema kojima bi se mjerili natprosječni rezultati odnosno stručno i kvalitetno ostvarenje zadataka.

Također, obrazloženje Odluke o povećanju plaća zaposlenika ne sadrži podatke o programskim zadacima koji su ostvareni u planiranim rokovima, uz istovremenu zamjenu odsutnih zaposlenika. Isplata dijela plaće za šest zaposlenika prema koeficijentima uvećanim od 21,4 % do 53,8 %, nije u skladu s odredbama Kolektivnog ugovora i Pravilnika o radu. Utvrđene nepravilnosti ukazuju na nedovoljno učinkovit sustav unutarnjih kontrola u procesima obračuna i isplate plaća.

Državni ured za reviziju nalaže obračun i isplatu plaća u skladu s odredbama Kolektivnog ugovora i Pravilnika o radu. Predlaže se, za isplatu dijela plaće iz vlastitih prihoda, utvrditi kriterije za mjerenje ostvarenih rezultata rada.

- 3.2. *Vezano uz raspodjelu vlastitih prihoda prilikom obračuna plaće pojedinih zaposlenika, Knjižnica navodi da se radi o dijelu zaposlenika kojima se integracijom (pet ustanova u jednu) opseg posla znatno povećao s obzirom na povećanje ukupnog broja zaposlenih, te o dijelu zaposlenika s velikim radnim stažem kojima je (zbog iskustva, znanja i odgovornosti koje pojedino radno mjesto zahtijeva) isplaćivan dodatak, a koji u 2015./2016. odlaze u mirovinu. Nadalje se navodi da će Knjižnica u 2015. donijeti Pravilnik za utvrđivanje kriterija za mjerenje ostvarenih rezultata rada, te će se isplate plaća uskladiti s Pravilnikom o radu. Napominje se da su u tijeku pregovori oko usvajanja novog Kolektivnog ugovora za djelatnike u kulturi, te da je Knjižnica i ranije u više navrata, a i sada ponovo, službeno zatražila povećanje koeficijenta za radno mjesto knjigovođa u Službi financija i računovodstva, kako bi se djelatnici koji rade na tom radnom mjestu sa srednjom stručnom spremom izjednačili s ostalim djelatnicima srednje stručne spreme na drugim radnim mjestima.*

III. MIŠLJENJE

1. Na temelju odredbi članaka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju, obavljena je financijska revizija Knjižnice za 2013. Revizijom su obuhvaćeni financijski izvještaji i poslovanje. Izraženo je uvjetno mišljenje.
2. Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora. Planirana je i obavljena s ciljem da pruži razumno uvjerenje jesu li financijski izvještaji sastavljeni prema računovodstvenim propisima i standardima, a poslovanje usklađeno sa zakonima i drugim propisima.
3. Sljedeće činjenice su utjecale na izražavanje uvjetnog mišljenja:
 - U financijskom planu Knjižnice planirana su, u okviru materijalnih rashoda, sredstva za programsku djelatnost u ukupnom iznosu 1.928.230,00 kn, a nisu razrađena prema programima i projektima. Knjižnica nema računovodstvene evidencije koje omogućuju praćenje korištenja sredstava prema izvorima financiranja i programima. U poslovnim knjigama su iskazana potraživanja za stanove na kojima je postojalo stanarsko pravo u iznosu 110.682,00 kn. Usklađivanje podataka iskazanih u poslovnim knjigama i podataka poslovne banke (koja obavlja poslove naplate potraživanja) nije obavljano. U poslovnim knjigama je iskazana vrijednost knjižnične građe u iznosu 208.284.352,00 kn. U posljednje tri godine nije obavljen cjelovit popis knjižnične građe. (točka 1. Nalaza)
 - Podaci o prihodima od članarina, zakasnina i internetskih usluga iskazani u računalnom knjižničnom sustavu i podaci iskazani u glavnoj knjizi nisu usklađeni. Prihodi od članarina, zakasnina i internetskih usluga iskazani su u glavnoj knjizi u iznosu 6.982.807,00 kn, a u računalnom knjižničnom sustavu u iznosu 7.080.680,00 kn, odnosno manje za 97.873,00 kn. (točka 2. Nalaza)
 - Prema Odluci ravnateljice o raspodjeli vlastitih prihoda (iz travnja 2009.), pri obračunu plaće za 17 zaposlenika, iz vlastitih prihoda je isplaćen dio plaće uvećanjem koeficijenata (od 5,0 % do 53,8 %). Za isplatu plaća iz vlastitih prihoda, Knjižnica nije utvrdila opisne i mjerljive kriterije, a pojedinim zaposlenicima su koeficijenti uvećani od 21,4 % do 53,8 %, što je više od uvećanja određenih Pravilnikom o radu (do 20,0 %). Također, pojedinim zaposlenicima nije pravilno obračunan dodatak na radni staž. (točka 3. Nalaza)
4. Knjižnica je javna ustanova koja obavlja knjižničnu djelatnost. Financira se iz proračuna Grada, vlastitih prihoda, državnog proračuna (putem Ministarstva kulture), proračuna grada Zaprešića i drugih izvora. Koncem 2013. Knjižnica je imala 561 zaposlenika. Ravnateljica Knjižnice je Davorka Bastić, prof. Prihodi su ostvareni u iznosu 101.186.919,00 kn, a rashodi u iznosu 102.078.229,00 kn, te je iskazan manjak prihoda u iznosu 891.310,00 kn. Iz prethodnih godina je prenesen višak prihoda u iznosu 3.185.782,00 kn, te raspoloživi višak prihoda u sljedećem razdoblju iznosi 2.294.472,00 kn.

Vrijednosno značajniji prihodi se odnose na prihode iz proračuna Grada u iznosu 87.939.030,00 kn ili 86,9 %, te na prihode od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada u iznosu 7.382.039,00 kn ili 7,3 % ostvarenih prihoda. Vrijednosno značajniji rashodi se odnose na rashode za zaposlene u iznosu 73.997.080,00 kn ili 72,5 %, materijalne rashode u iznosu 17.303.690,00 kn ili 16,9 % i rashode za nabavu nefinancijske imovine u iznosu 10.666.379,00 kn ili 10,4 % ukupnih rashoda. Na koncu 2013. su iskazana ukupna potraživanja u iznosu 288.020,00 kn. Odnose se na potraživanja za naknade za bolovanje od Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje u iznosu 144.474,00 kn, od kupaca stanova na obročnu otplatu u iznosu 110.682,00 kn, te na druga potraživanja u iznosu 32.864,00 kn. Ukupne obveze koncem 2013. iznose 7.675.663,00 kn i nisu dospjele. Odnose se na obveze za zaposlene (plaća za prosinac 2013.) u iznosu 6.198.236,00 kn, materijalne rashode u iznosu 1.081.534,00 kn, nabavu nefinancijske imovine u iznosu 318.355,00 kn i na druge tekuće obveze u iznosu 77.538,00 kn. Knjižnica je za 2013. donijela plan nabave, prema kojem procijenjena vrijednost nabave iznosi 12.836.728,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost. Plan nabave je objavljen na mrežnim stranicama Knjižnice. Prema izvješću o javnoj nabavi, u 2013. je zaključeno sedam ugovora o javnoj nabavi ukupne vrijednosti 2.780.544,00 kn, od čega se na otvorene postupke nabave odnosi pet ugovora u iznosu 1.861.776,00 kn, te pregovaračke postupke nabave bez prethodne objave dva ugovora u iznosu 918.768,00 kn, s porezom na dodanu vrijednost. Nabava roba, radova i usluga čija je pojedinačna procijenjena vrijednost manja od 70.000,00 kn iznosi 14.907.596,00 kn. Na temelju okvirnih sporazuma zaključeni su godišnji ugovori u iznosu 5.098.091,00 kn. Knjižnica je ustrojila registar ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma i objavila na mrežnim stranicama. Revizijom utvrđene nepravilnosti i propusti koje se odnose na planiranje i računovodstveno poslovanje, prihode te rashode, dijelom su posljedica nezadovoljavajućeg funkcioniranja sustava unutarnjih kontrola i utjecali su na izražavanje uvjetnog mišljenja.